

Loven af 1905 om Kirke- og Skolevæsenet. Jeg saa ikke den nødvendige Sammenhæng i, at man, fordi vi fastslog, at Direktøren skulde være Handelschefens overordnede, og det ret hovedkulds, tog en tredje Mand, Provsten, med og sagde: Direktøren er ogsaa hans overordnede, og dermed Kirke- og Skolevæsenets overordnede. Ved det foreliggende Lovforslag og den Bestemmelse, vi nu tage om Direktørens og Handelschefens gensidige Stilling, søge vi at forhindre Kompetencestridigheder og en vis Gnidningsmodstand, der har vist sig at fremkomme. Men jeg er ikke sikker paa, om vi ikke ved de meget kortfattede Bestemmelser, der findes i Lovforslaget, om Indordning af Kirke- og Skolevæsenet under Direktøren aabne Vejen for andre lignende Forhold en Gang frem i Tiden, Strid om Kompetence og Strid om, hvor Afgørelsen i Virkeligheden hører hjemme. Om hvad der mulig kan vindes, skal jeg ikke udtale mig; jeg skal kun berøre, at det ofte i Tidens Løb har været gjort gældende, at Ledelsen af de grønlandske under Indenrigsministeriet henlagte Anliggender ved Direktøren for den grønlandske Handel har noget været præget af Stagnation og stivnet Tradition. Noget har der vel nok været i denne Opfattelse, og Grunden hertil har vist ogsaa noget været den, at dette Væsen har været henlagt under et fra en anden Administration udskilt Kontor, til et bestemt afgrænset og isoleret Kontor, der er sig selv og i mange Forhold ogsaa sig selv nok, og hvor derfor Tradition og overleverede Former lettere komme til at gøre sig gældende end i almindelige ministerielle Ekspeditionskontorer. Det er sikkert ogsaa den Betragtning, der er stærkt medvirkende ved Oprettelsen af et særligt Handelschefsembede, idet man der ved ligesom lukker Døren op for dette Kontor ud til den store Verden. Derfor tror jeg ogsaa, at det her har været til Gavn for det grønlandske Kirke- og Skolevæsen, at det ikke har været underlagt et saadant særligt afgrænset Styre, men at det har været undergivet Kultusministeriet, ganske paa samme Maade som alle andre lignende Institutioner, undergivet Kultusministeriet med en sagkyndig Lektor som Raadgiver. Thi det er ikke saaledes, at Kultusministeriet savner en saadan, det har haft en sagkyndig ved Siden af sig siden Loven af 1905, og heri gøres der ingen Forandringer ved det foreliggende Lovforslag. Efter Loven af 1905 er den grønlandske Lektor forpligtet til at afgive Betænkning om enhver foreliggende grøn-

landsk Kirke- og Skolesag. Det havde derfor forekommet mig rettest ved denne Lejlighed at holde sig til det ene foreliggende Forhold og ikke samtidig gribe ind i Loven af 1905. Den øvrige Del af Lovforslaget, det, som vedrører Hovedsagen og Anledningen til dets Fremkomst, anser jeg det for ønskeligt at faa gennemført snarest, og da det har vist sig, at Ordningen af Direktørens og Handelschefens indbyrdes Stilling og Magt ikke kan gennemføres, uden at der anbringes en Tredemand i Forbundet, uden at Provsten tages med, saa maa vi jo forsøge det, men jeg for min Del tør ikke stole paa, at vi hermed have fundet den endelige Ordning af de grønlandske Forhold, den Ordning, som det desværre ikke lykkedes i Fjor at faa forberedt ad den af Regeringen foreslaede Vej.

Ordføreren (A. Lund): I Anledning af en Bemærkning af den højtærede Minister med Hensyn til Udvalgets Stilling vedrørende Offentliggørelse af Knud Rasmussens Indberetning skal jeg tillade mig at oplyse, at Udvalget aldeles ikke har forhandlet om den Sag. Indberetningen er modtagen som fortrolig i Udvalget og har ikke nærmere været omtalt, saa Udvalget har heller ikke taget nogen Stilling med Hensyn til Offentliggørelse eller Ikke-Offentliggørelse. Dette ønskede jeg her at oplyse. Ellers skal jeg ikke fremkomme med flere Bemærkninger om denne Sag. I en Forhandling som denne kommer let Paastand til at staa mod Paastand, da jeg gaar ud fra, at ingen af dette høje Tings Medlemmer ved Selvsyn har erhvervet sig Erfaring om de virkelige Forhold i Grønland. Men da Ja og Nej som bekendt give en lang Trætte uden at give Oplysning, skal jeg nøjes med at fastholde, hvad jeg allerede fremførte i Gaar i min Indledning, og skal anbefale at vedtage Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det kom til at foreligge i Gaar, idet den Kritik, som er rejst derimod, ikke har ændret mit Syn paa de grønlandske Forhold.

Brandes: Med Hensyn til Offentliggørelse af Knud Rasmussens Beretning har jeg ikke sagt, at jeg talte paa Udvalgets Vegne. Jeg har kun talt paa egne Vegne. Jeg er heller ikke overbevist om, at alle Udvalgets Medlemmer have læst den. Den ærede Ordfører har altsaa ganske Ret i, at der ikke fra Udvalgsflertallet foreligger nogen Opfordring til Indenrigsministeren med Hensyn til Offentliggørelse. Det er